

ОБЕДИНЕНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
село Михалич, общ. Вълчи дол, обл. Варна

УТВЪРДИЛ:.....
АНТОНИЯ ПЕНЧЕВА
ДИРЕКТОР НА ОБ.У „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ПРОГРАМНА СИСТЕМА ЗА ОБУЧЕНИЕ В ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА

Изготвил:.....
Росица Петкова

Росица Петкова

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Подходи и форми на педагогическо въздействие.....
- II. Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие.....
- III. Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование
- IV. Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование.....

I. Подходи и форми на педагогическо въздействие

1. Подходи

Подходите, базисът за реализиране на програмната система, по-конкретно: съдържанието на формите на педагогическо взаимодействие; тематичните разпределения по образователните направления във всички възрастови групи; проследяването на индивидуалните резултати на детето от предучилищното образование; заложените идеи за ефективен механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование; са следните:

- ✓ Личностен и индивидуален подход към всяко дете.
- ✓ Ситуационен и интегрален подход.
- ✓ Конструктивен подход.
- ✓ Използване на Е-обучение и технологии
- ✓ Кооперативно учене
- ✓ Интеркултурно образование
- ✓ Креативност и успеваемост

2. Форми на педагогическо взаимодействие

Формите за педагогическо взаимодействие в програмната система са:

- ❖ основна
- ❖ допълнителна

Основна форма на педагогическо взаимодействие е педагогическа *ситуация*

Същност на *ситуацията* – педагогическата ситуация е основната форма на педагогическо взаимодействие, която протича предимно под формата на игра. Тя се организира само в учебно време, чрез нея се интегрират двата процеса – на възпитание и обучение, съобразени с играта и личният предметно-практическият опит на детето в групата. Ситуацията се използва при реализиране на образователните направления: български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

Разпределение на педагогическите ситуации – Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, което е разработено по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

Седмичен хорариум на педагогическите ситуации

Минималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на седемте компетентностите е:

- за трета възрастова група – 15
- за четвърта възрастова група – 17.

Общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на седемте компетентностите в Програмната система „Златното ключе” е:

- за трета възрастова група – 16
- за четвърта възрастова група – 18.

Времетраене на ситуацията – Продължителността на една педагогическа ситуация ситуацията, зависимост от възрастта на децата варира:

- от 20 до 30 минути

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие през учебната година

Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления. Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата.

Видове допълнителни форми

- Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;
- Дейности, организирани от детския учител – различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, лагери, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда.

II. Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие

ХОРАРИУМ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ

Образователно направление	3 гр. 5-6 год.		4 гр. 6-7 год.	
	Минимален брой ПС	Допълнителен брой ПС	Минимален брой ПС	Допълнителен брой ПС
Български език и литература	2	+1	3	+1
Математика	2		3	
Околен свят	2		2	
Изобразително изкуство	2		2	
Музика	2		2	
Конструиране и технологии	2		2	
Физическа култура	3		3	
Общо за седмицата	15	16	17	18

. Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

Методи за проследяване на резултатите от предучилищното образование

1. Наблюдение

Основният метод за проследяване на постиженията на децата е включеното наблюдение. То е процес от целенасочено наблюдение на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти, в различни среди, по време на ежедневните занимания в продължение на цялата учебна година.

Наблюдението на детето в естествената му среда има много предимства за него: детето се намира в позната и защитена среда, в която е адаптирано и привикнало да се занимава с ежедневни дейности. Чувства се свободно, сигурно и значимо в резултат на което може да разкрие (пред наблюдаващия, своите силни страни, знания и умения, наред с ограниченията си и затрудненията си.

Събраната информация от наблюденията служи за основа при тълкуването на резултатите от развитието и извеждането на съответни изводи и насоки следващия възрастов период.

❖ **Цели на наблюдението:**

С помощта на информацията, получена чрез наблюдението детската учителка постига следните цели:

1. Опознава индивидуално развитие на децата чрез установяване на техните характерни възрастови и индивидуални особености: нужди, способности, обноси, ограничения и затруднения.
2. Планира индивидуална програма за развитие на детето през учебната година, която е насочена към детския потенциал и затруднения.
3. Проследява настъпилите промени при децата през учебната годината.
4. Периодично уведомява родителите за функционирането на детето в детската градина.

❖ **Видове наблюдения:**

➤ Наблюдение, в което учителят не участва. Задачата при този вид наблюдение е учителят само и единствено да наблюдава и проучва автентичността на детето в обичайните естествени условия и действия в детската група, без да се включва в разговор с него или да се намесва по някакъв начин в ситуацията/играта/ общуването, който би могъл да повлияе върху неговото поведение.

Силни страни на наблюдението: спомага за деликатно регистриране на спонтанното и автентично поведение на детето и взаимодействията му с околната и социална среда, без то да усеща, че е център на наблюдение.

Слаба страна на наблюдението е субективизма на учителя по време на наблюдението.

➤ Наблюдение, в което учителят е участник (включено наблюдение)

Задача при този вид наблюдение е учителят – наблюдател да участва в дейностите на детето. Например: даване на разяснения; задаване на насочващи въпроси; използване езика на тялото; подготвяне на обстановката за извършване на дадена дейност; съучастник в играта на детето; поощряване на другите деца да се сближат с наблюдаваното дете и др.

2. Познавателна задача

Задачите, които са използвани за установяване на резултатите по седемте образователни направления през учебната година са два вида:

✓ Задачите със структуриран отговор, които се използват за проследяване на възприемането на знанията, тяхното разбиране и приложението им. Смята се, че този вид задачи имат по-висока степен на обективност, което от своя страна допринася за надеждността на измерването на резултатите от развитието.

✓ Задачи със свободен отвор се използват при установяване на изпълнителски умения – пеене, свирене, рисуване, моделиране, конструиране – при които се проследява тяхното изпълнение и анализира крайният резултат, който във всички случаи ще бъде уникален за всяко дете.

3. Продукти от дейността на децата

По време на цялостния престой на детето в детската градина, чрез активното му участие в различни видове дейности, то създава различни по характер продукти (фантастични разкази, игри, рисунки, апликации, конструктивни и хартиени модели, пластилинови фигури и форми, и др.). Част от тези произведения могат да се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето, други – да бъдат

документирани чрез видео и снимки и поставени в портфолиото. Те имат изключителна стойност при проследяване на резултатите от образователния процес, документирайки развитието, креативността и успеваемостта на детето.

4. Социометрични методи

Всяка детска група има свой специфичен облик, който е повлиян от взаимоотношенията между децата вътре в групата и от подходите на детските учители.

Социометрията описва и анализира социалните взаимоотношения и структура в групи с помощта на социограма или социоматрица.

При определени случаи, според учителите, този метод успешно може да се използва.

Форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

Портфолио

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие през цялата учебна година.

Цел: Хронологично и автентично проследяване на резултатите от социализацията, възпитанието и обучението на детето в детската градина.

Принципи: При създаване на портфолиото учителят съблюдава следните:

- Личностен и индивидуален подход
- Автентичност
- Хронологичност
- Активност
- Интерактивност и комуникация
- Прозрачност
- Креативност и успеваемост

Основни характеристики на детското портфолио:

- Да се анализират, обобщят и систематизират резултатите от дейностите на детето.
- Да се оценят обективно детските постижения.
- Да се уважи и стимулира неповторимостта у всяко дете.
- Да се планира по-нататъшната програма за личностното развитие на детето.

IV. Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Предучилищното детство е много ценен и значим период в живота на човека. Безспорни авторитети за детето в тази възраст са възрастните (родители и екипа в детската градина), които оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес. Чрез предучилищното образование в детската градина/подготвителна група към училище се полагат основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето и се отчита значението на играта за детето. В резултат на сътрудничество между учителя и родителя, детето получава най-необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие.

Предучилищното образование като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите.

Чрез различните форми на сътрудничеството и взаимодействието между учителите, и родителите в детската градина се създават условия за постигане на целите а детската градина – за възпитание, социализация, отглеждане, обучение, на децата, както и за формиране на положително отношение към детската градина/училището.

Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на детската градина, има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност.

Сътрудничеството с родителите се постига на две нива:

- на ниво групата – във форма на родителски актив, комитет и т.н.
- на ниво детската градина – във форма на Настоятелство.

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи: **индивидуални и групови форми на работа.**

I. Индивидуални форми на сътрудничество

1. Индивидуален разговор (среща) между детския учител и родителя.

Срещата може да се проведе преди началото на учебната година (през летния период) и/или в начало на месец септември. По време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да поговорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина. От друга страна учителят на групата запознава родителя с правилника на градината и правилата в групата, както и с неговите родителски задължения.

Видове разговори:

Във връзка с тяхната цел, могат да бъдат:

- ✓ Първоначален и опознавателен разговор – с цел запознаване на детския учител с родителя и детето.
- ✓ Информативни разговори – с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование.

Провеждат се в началото и края на учебната година.

- ✓ Рутинни разговори с цел информироване на родителя за промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване на умения по отделните образователни направления.

Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

2. Индивидуална консултация

Индивидуалните консултации се провеждат по инициатива на учителя или по инициатива на родителя.

- По инициатива на учителя

Ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, той трябва да обясни това на родителите. Да подсказе варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете.

- По инициатива на родителя

Когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо детският учител да насочи родителя към специалист или самият той да насочи родителят към работещи стратегии.

3. Съобщения

- ❖ Устните съобщения могат да бъдат – телефонно обаждане, скайп разговор;
- ❖ Писмените съобщения днес, са е-майл, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук на групата.

В зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, екскурзии, лагери и др., събития в детската градина или извън нея, могат да възникнат ситуации в които учителят да използва бързи форми на съобщения. За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя е желателно използването на писмени съобщения.

II. Групови форми на сътрудничество с родителите

1. Родителската среща – традиционната и най-популярна групова форма

Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина.

В началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която представя обосновката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата/класа. Избира се комитет на родителите. Определят се неговите функции, работните отношения и начин на комуникация с екипа на групата/класа. Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите.

В съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични, съобразени с актуални за възрастта – „горещи” и доминиращи теми, във връзка с възрастовите особености на детското развитие и съответни поведенчески реакции на детето и да децата в групата. Подобни ключови теми на детското развитие са:

- адаптация на детето в детската група;
- правила в детската група
- специфични особености във физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческо развитие на детето
- детските приятелства; готовността на детето за живота в училище; готовност за учене

2. Групи за подкрепа на родители – съвременна форма за групова подкрепа

В групата родителят получава формална подкрепа от останалите родители, по въпроси които не може самостоятелно да реши и търси допълнителна емоционална подкрепа и информация.

Чрез групата родителят има възможност да преживява чувството на увереност, защитеност и равнопоставеност.

Видове групи за подкрепа на родителите:

- ✓ група на родителите, които имат еднакви проблеми относно детското развитие;
- ✓ група на родителите, които имат еднакви вярвания и модели на възпитание;
- ✓ група родители, които имат нужда от развиване на своите умения като родители;
- ✓ група родители на надарени деца;
- ✓ група на татковците и др.

3. Тренинг с родители

Тренингът е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогичното общуване между учителя и участващите в тренинга - родителите.

Родителите - участници в тренинга, могат да осъзнаят, да „разчупят” традиционните си убеждения и вярвания за домашното възпитание и взаимоотношенията между родители-деца, между хората; да овладеят нови социални умения, да променят ценностната си ориентация и да се обогатят с нови психолого-педагогически знания.

Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството.

Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания.

В подготвителната група се изработват планове за съвместни инициативи с родителите.

Най-често това са различните празници и тържества, в които родителите ще вземат участие. Необходимо е на родителите да им се предостави възможност да участват, както в съставянето на плана, така и при неговата подготовка и реализация.

По този начин ще могат да се включат по-голяма част от родители, според техните индивидуални нагласи, способности (организаторски, изпълнителски, музикални, кулинарни, естетически и др.), и възможности (финансови или чрез труд).

Значението на включването на родителя има тристранен характер:

- ✓ за детето – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;
- ✓ за родителя – който може да види детето си в различна от ежедневието ситуация; да общува с другите деца от групата и по този начин да обогати своите родителски умения.
- ✓ за детските учители в групата – за успешното постигане на целта на социализация, възпитание и образование на детето, чрез подкрепата получена от родителите.

Други форми за комуникация детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма; правилата в групата; предстоящи празници, важни събития в детската градина; статии или материали във връзка с детското развитие; новини от живота в детската градина; продукти от дейността на децата (рисушки, работни листове, снимки) и др., могат да се използват следните форми:

- Сайт на детската градина
- Информационни табла за родителя
- Фейсбук на групата

Информацията относно многообразието и качеството на учителската дейност, резултатността в детската градина извън нея (участието на децата в различни конкурси и състезания) може да има прозрачност и публичност чрез:

- Електронно портфолио на детската градина
- Портфолио на учителите в групата

Сътрудничество между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

В зависимост от условията на населеното място, в което се намира детската градина, различните институции: социални, здравни, културо-просветни и др., могат да се реализират различни съвместни дейности. Формите на сътрудничество с различните институции, могат да бъдат: индивидуални консултации; групови срещи; лектории; съвместни празници; клубове, кръжоци и т.н.